

#02/25

MAGMETAL

MAGAZINE VAN ABVV METAAL

**De
toekomst
maken
we
hier.**

**Er is wél een toekomst:
samen bouwen aan een
sterke industrie.**

EUROPA OP
EIGEN BENEN

ONZE METALLO'S MAKEN
DE ENERGIETRANSITIE

VORMING 50 JAAR: VROUWEN
MAKEN HET VERSCHIL

In deze editie van MagMetal

**De
toekomst
maken
we
hier.**

4

Toekomst van de industrie

Een gesprek met Bert Engelaar over veerkracht, klimaattransitie en de rol van vakbonden

10

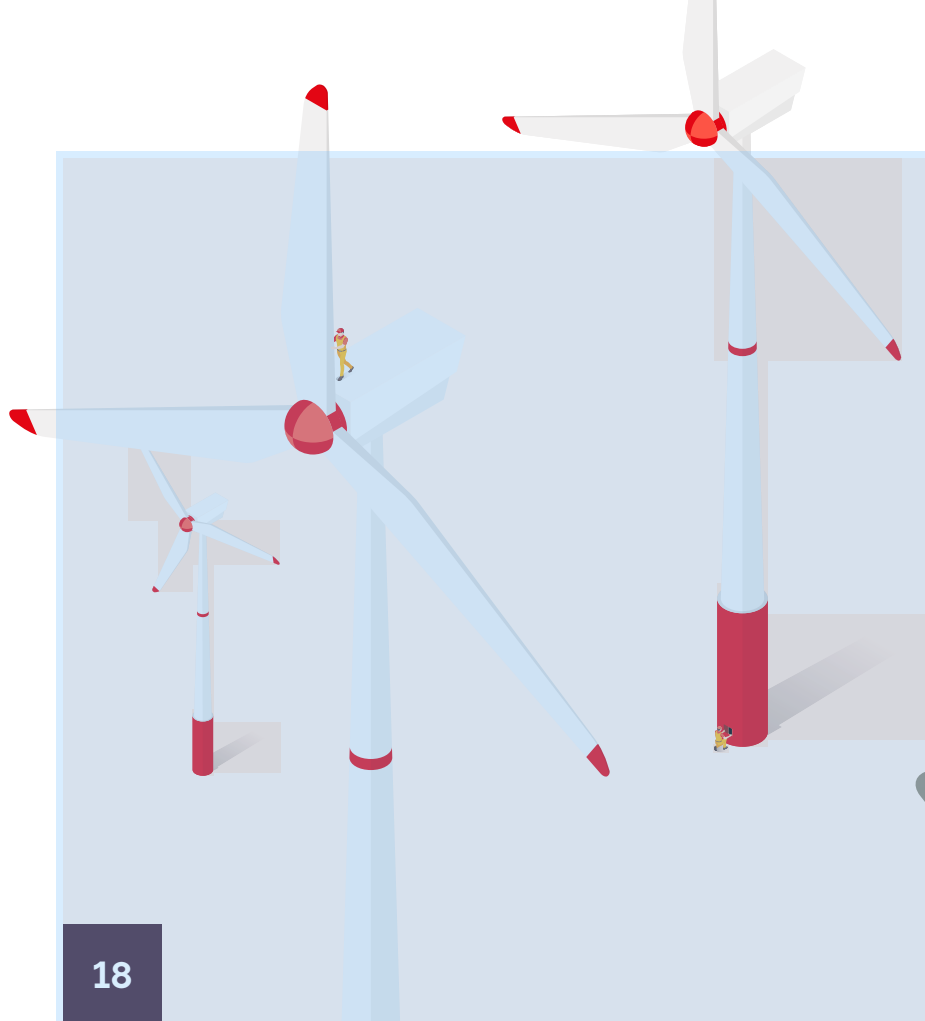
Zonder de arbeider, geen arbeid

1 mei-campagne zet arbeiders op voetstuk

12

Europa op eigen benen

Twee Europarlementsleden van Vooruit geven hun visie

18

De rode draad door de groene stroom

Drie ABVV-Metaal-delegees delen hun verhaal over windmolens, warmtepompen en sociaal klimaatbeleid

32

De kracht van het collectief

Patrick Humblet pleit voor sterke, betrokken vakbonden

36

Vrouwen in de Vorming

Pioniers, doorzetters en rolmodellen

40

Weerbare vrede

Nils Duquet over diplomatie, democratie en strategische autonomie

24

Taal is maar het begin

Zahid Ghaida bouwt bruggen tussen nieuwkomers en samenleving

28

Passie van onze metallo

Humeer Akhtar verenigt metaal en poëzie in zijn syndicaal werk

Een vakbond moet hoop en perspectief bieden. Er is wél een toekomst en daar willen we samen aan bouwen.

WAT BRENGT DE TOEKOMST VOOR ONZE INDUSTRIE?
IN GESPREK MET BERT ENGELAAR, DE NIEUWE TOPMAN
VAN HET ABVV.

In het licht van de grote geopolitieke uitdagingen is het debat over een toekomstgerichte en veerkrachtige Europese/Belgische industrie zeer actueel. MagMetal sprak erover met Bert Engelaar, algemeen secretaris van het ABVV. Hoe kijkt hij naar de toekomst van onze (metaal)industrie? Wat is er nodig om industrie én jobs toekomstbestendig te maken? En welke rol ziet hij voor de vakbond in dit verhaal?

Je bent algemeen secretaris van het ABVV sinds januari 2025 en het was van in het begin een drukke en woelige periode. Wat is je indruk tot nu toe?

BERT ENGELAAR: "Ik werk al meer dan 20 jaar bij het ABVV en dit is de leukste job die ik ooit heb gedaan. Het is een job waarin je veel impact hebt en mensen kunt helpen. Ik haal daar veel voldoening uit. Maar je moet het wel graag doen, anders hou je het niet vol. Als gezicht van

de vakbond krijg je veel waardering maar ook veel kritiek. Ik heb geen problemen met kritiek, integendeel. Maar het moet wel respectvol blijven. Ikzelf probeer altijd constructief, menselijk en beleefd te zijn."

We zien je de laatste weken vaak in de media, in allerlei nieuws- en duidingsprogramma's. Vind je dat ook leuk om te doen?

BERT: "Ik doe dat graag, ja. Maar het is niet zo vanzelfsprekend. Het vergt

veel voorbereiding – ook van mijn medewerkers – en er komt toch wel wat stress bij kijken. Veel mensen geven goedbedoelde tips of commentaar, maar ze hebben zelf nog nooit in zo'n studio gezeten. Dat is niet zo gemakkelijk als het soms lijkt. Als je in 'De Tafel van Gert' zit, dan krijgt alles meteen een andere dimensie. Dat komt binnen bij een breed publiek, en je weet nooit op voorhand hoe dat gaat overkomen. Ik vind trouwens dat media- en communicatietraining heel belangrijk is. Als ABVV zetten we daar te weinig op in. Media is een vak. Daar moet je in gevormd worden. En bij ons gebeurt dat vandaag nog te weinig."

Zeker in tijden van sociale media zijn sterke communicatieskills enorm belangrijk.

BERT: "Klopt, dat is superbelangrijk. We focussen als organisatie heel sterk op het syndicaal-politieke. Terecht, want dat is onze corebusiness. Maar het communicatieve aspect is minstens even belangrijk. Binnen het ABVV is daar nog werk aan. We kunnen daar als organisatie nog in groeien. Dat is ook een van de redenen waarom ik algemeen secretaris ben geworden. We moeten durven te vernieuwen en stappen vooruit te zetten. Als we een moderne, hedendaagse organisatie willen zijn, dan moeten we daarin investeren."

Hoe kijk jij naar de toestand van de Belgische industrie en naar de recente sluitingen van onder meer Audi Brussel en busbouwer Van Hool. Wat is er aan de hand?

BERT: "Als we spreken over dé Belgische industrie, dan is dat natuurlijk een breed begrip. Er zijn bedrijven die het slecht doen, maar er zijn ook bedrijven die het goed doen. De metaalindustrie heeft het vandaag moeilijk – dat is duidelijk. Maar ook daar is de situatie niet ►

zwart-wit. De situatie is genuanceerd. We moeten vermijden dat we in onze communicatie een moedeloos en verslagen beeld schetsen. Alsof de hele industrie in België op sterven na dood is. Als je dat beeld versterkt in de media, dan jaag je toekomstige werknemers en investeerders weg. Dat is gevaarlijk. Het is hier zeker niet allemaal rozengeur en maneschijn, maar ik vind wel dat we moeten oppassen met hoe we de zaken voorstellen.

Volkswagen – de groep boven Audi – maakt vandaag nog altijd winst, ook al kampt ze met talrijke uitdagingen. Audi Brussel was trouwens ook nog steeds winstgevend op het moment dat beslist werd om het bedrijf te sluiten. Bij Van Hool zag je dan weer dat verkeerde beleidskeuzes en familiale twisten hebben bijgedragen tot het faillissement. Dat heeft allemaal weinig te maken met de concurrentiekracht van de Belgische industrie. Volvo Cars in Gent is dan weer een positief verhaal, met de komst van een nieuw elektrisch model de EX30. Volvo toont aan dat het nog steeds de moeite loont om in België te investeren. Ik herhaal: je kunt niet alles over één kam scheren.

De Europese industrie kampt wel degelijk met uitdagingen en problemen, onder meer in het licht van de geopolitieke spanningen, internationale concurrentie en de klimaattransitie.

Bedrijven, vakbonden en de overheid hebben nood aan een duidelijke visie op de industrie. En daaraan ontbreekt het vandaag. Hoe gaan we ons als Europa positioneren ten opzichte van China en de VS? Hoe positioneert België zich binnen Europa? Het is makkelijk om alles af te schuiven op China en Amerika, maar ook binnen Europa doen we elkaar de das om. We zijn veel te veel onderlinge concurrenten, die elkaar in een race to the bottom bekampen met subsidies en lagere lonen."

We moeten vermijden dat we in onze communicatie een moedeloos en verslagen beeld schetsen. Alsof de hele industrie in België op sterven na dood is."

Bert Engelaar

Algemeen secretaris van het ABVV

Werkgevers en rechtse politieke partijen herhalen vaak dat onze lonen te hoog zijn en dat onze industrie het daarom moeilijk heeft.

BERT: "Cijfers van de Nationale Bank van België tonen nochtans een ander verhaal. De winstmarges van Belgische bedrijven zijn historisch hoog – net omdat we steeds productiever zijn terwijl de verloning die daartegenover staat, niet aan hetzelfde ritme stijgt. Begin dit jaar las ik in de krant dat de **CEO's van de Bel20-bedrijven op 8 januari al evenveel verdiend hadden als een modale Belgische werknemer op een heel jaar.** Dat zijn toch zaken waar je vragen over mag stellen?

In de Groep van Tien – waar we met de sociale partners samenkomen – werd onlangs gewerkt aan een tekst rond industrieel beleid. Die tekst is uiteindelijk niet goedgekeurd.

Werkgevers blijven de loonkost in België als een fundamenteel probleem naar voren schuiven, als dé verklaring waarom we zagezgd niet competitief zijn ten opzichte van onze buurlanden. Maar dat argument is gemakkelijk te weerleggen. Als je rekening houdt met de taxshift van de regering Michel-De Wever (2014-2018) en de talrijke loonsubsidies, dan blijkt dat onze concurrentiekracht wél goed zit. Onder meer in de metaal- en chemische industrie zie je dat **het grote probleem** niet de loonkost is, maar wel de **energie- en grondstoffenkosten**. En dat is iets wat heel Europa treft. We zijn **veel te afhankelijk van externe, niet-Europese leveranciers**. Zodra er een crisis (oorlog, pandemie, handelsconflict, ...) uitbreekt, stort dat systeem in elkaar en komt onze industrie onder druk te staan. Dat is het fundamentele probleem. Het is gemakkelijk om de werknemers ►

en de loonkosten met de vinger te wijzen, terwijl andere structurele factoren veel zwaarder doorwegen."

Op welke manier zorgen we ervoor dat onze industrie weerbaarder wordt en beter gewapend is tegen globale schokken en crisissen?

BERT: "Er is wel degelijk een toekomst voor de industrie in ons land. Maar dan moeten we wél keuzes maken. Kijk naar bedrijven die grote hoeveelheden energie nodig hebben om te produceren, zoals ArcelorMittal en BASF. Daar moeten we mee aan de slag, zowel om minder afhankelijk te worden van andere regio's als in het licht van de klimaattransitie. Ik hoor politici vaak zeggen dat we de pensioenen betaalbaar moeten houden voor onze kinderen en kleinkinderen. Maar over het klimaat hoor je ze zelden. Hoe gaan we dat uitleggen aan onze kinderen?"

De vragen die we ons moeten stellen zijn: hoe linken we onze industrie aan een duurzaam klimaatbeleid? Hoe worden we efficiënter, hoe besparen we energie, hoe worden we klimaatneutraal? Welke technologieën hebben we nodig en hoe implementeren we die? Dat betekent niet dat we de mensen die al dertig jaar in een vervuilende fabriek werken – met eelt op hun handen – zomaar overboord moeten gooien. Het gaat erom hen mee te nemen, te herscholen, toe te leiden naar ander werk, met behoud van hun trots en ervaring. Dat noemen we een sociaal-rechtvaardige transitie.

Als vakbond benaderen we het klimaatdossier nog te vaak vanuit angst. Angst om jobs te verliezen, om mensen kwijt te spelen. Maar **eigenlijk moeten we de klimaattransitie zien als een enorme opportuniteit. Een kans om mensen nieuwe functies en nieuwe doelen te geven. Een kans om**

werkbaar, zinvol en duurzaam werk te creëren. Eerlijk: ik denk dat we daar vandaag te weinig mee bezig zijn. We waarschuwen onze mensen vooral voor wat er allemaal op hen afkomt. Maar we kijken te weinig naar de kansen die deze transitie ook biedt."

In juni organiseert het federaal ABVV een grote industrie-conferentie. Wat willen jullie daarmee bereiken?

BERT: "Voor mij is het belangrijk dat we op dat congres **een duidelijke visie ontwikkelen op de toekomst van onze industrie**, en dat we die koppelen aan concrete, progressieve voorstellen. We mogen onze militanten en delegees geen somber beeld meegeven, alsof alles verloren is. Integendeel: we moeten duidelijk maken dat er wél toekomst is, en dat we daar samen aan willen bouwen – vanaf nu. Dat is de boodschap die voor mij uit dat congres moet komen. **Onze conferentie moet hoop en perspectief bieden en tegelijk realistisch zijn.** De insteek is: hoe kunnen wij als vakbond bijdragen aan die betere toekomst?"

Vandaag is 'industriebeleid' zeer actueel. Het zwaartepunt ligt op EU-niveau. De voorbije maanden werden daar heel wat initiatieven gelanceerd om onze industrie sterker en weerbaarder te maken. Wat denk jij daarvan?

BERT: "Ik heb regelmatig contact met progressieve Europese politici. Een tijdje terug was ik op een studiemoment over de Clean Industrial Deal, het beleidspakket waarmee de EU haar industrie wil klaarmaken voor de toekomst. Dat was zeer interessant. Er zit een sterke visie achter, met belangrijke elementen voor een duurzaam industriebeleid. Maar wat ik mis in al die voorstellen en maatregelen is dat er amper wordt gesproken over hoe je vakbonden of werknemers daarin betreft. **We worden veel te weinig betrokken bij het uitwerken van die Europese plannen.**

Naast de Clean Industrial Deal heeft de Europese Unie ook nog het Omnibus-pakket goedgekeurd en daar lees je veel minder over in de pers. Die Omnibus-wetgeving is in feite een grote

“Als we ooit tot een akkoord willen komen, is er nog veel werk aan de winkel – zowel binnen onze eigen vakbondsorganisaties als bij de werkgevers. Ook de federale regering zal veel meer aandacht en respect moeten tonen voor het sociaal overleg.”

Bert Engelaar

Algemeen secretaris van het ABVV

golf van deregulering die bedrijven bevoordeelt, maar werknemers- en milieurechten onder druk zet. Ik ben niet tegen minder administratieve lasten of betere regelgeving voor bedrijven, maar dat is nog iets anders dan wat nu wordt uitgerold. Grote multinationals zullen bijvoorbeeld veel minder werk moeten maken van werknemersrechten en milieunormen in hun globale toeleveringsketens. Dat is een gemiste kans. De afbouw van dergelijke regelgeving zorgt voor een race to the bottom waar niemand beter van wordt, behalve de winsten van aandeelhouders."

Ook op federaal en Vlaams niveau worden initiatieven genomen of voorbereid om de industrie te ondersteunen. Heb je ook daar het gevoel niet of weinig betrokken te worden?

BERT: "Tot nu toe heb ik nog geen contact gehad met de regering over industriebeleid. Het is geen geheim dat bepaalde partijen in de federale regering niet veel moeten weten van sociaal overleg, laat staan van kritische vakbonden. Over het Vlaamse niveau ga ik mij niet uitspreken, dat zou je aan Miranda Ulens (*algemeen secretaris Vlaams ABVV*) moeten vragen, zij volgt

dat nauwer op. Zoals gezegd hebben we in de Groep van Tien geprobeerd om een gemeenschappelijk advies over de uitdagingen in de industrie te formuleren, maar dat is niet gelukt. Als we ooit tot een akkoord willen komen, is er nog veel werk aan de winkel – zowel binnen onze eigen vakbondsorganisaties als bij de werkgevers. Ook de federale regering zal veel meer aandacht en respect moeten tonen voor het sociaal overleg. Er zal dus langs alle kanten een tandje moeten worden bijgestoken om dat industriebeleid écht vorm te geven. Kortom: de uitdagingen zijn groot, maar ik ben ervan overtuigd dat we ze aankunnen."

De toekomst maken we hier.

**De kracht van
onze samenleving,
dat zijn jullie.”**

**De trots van
onze industrie,
dat zijn jullie.”**

Socialmedia-
campagne 2025

ZONDER DE ARBEIDER, GEEN ARBEID

1 mei ligt alweer twee weken achter ons. Maar wat mij betreft: de boodschap van die dag blijft onverminderd gelden. Zonder de arbeider is er geen arbeid. Zonder jullie draait niets. Punt.

Op 1 mei kleurden de straten opnieuw rood. De zon was op afspraak. De optochten waren warm, strijdvaardig, massaal. Maar het was méér dan symboliek. Het was een broodnodige herinnering aan wie dit land draaiende houdt: de mensen aan de band, op de stelling, in het atelier, op de werf.

En laat ons eerlijk zijn: wie vandaag in de industrie werkt, die krijgt het niet cadeau. Er is de aanhoudende werkdruk. De flexibiliteit die bijna vanzelfsprekend wordt opgelegd. De onduidelijkheid over pensioenen en landingsbanen. De toenemende onzekerheid voor wie ziek is of zijn lichaam heeft opgebruikt. En daarbovenop: de vragen en onrust over wat artificiële intelligentie met onze sector zal doen.

Maar wat mij telkens opnieuw hoop geeft, is de vastberadenheid waarmee jullie blijven doorgaan. Jullie staan er. Elke dag opnieuw. Niet alleen om te werken, maar ook om op te komen voor jullie rechten. Aan het piket. Op betogingen. Op de barricaden, als het moet.

Daarom herhaal ik graag wat ik op 1 mei zei, en wat vandaag nog altijd geldt:

De kracht van onze samenleving, dat zijn jullie.
De trots van onze industrie, dat zijn jullie.

**Jullie verdienen ons respect, elke dag van het jaar.
Leve alle metallo's. Leve onze strijd. Leve de arbeider!**

Rohnny Champagne

Voorzitter ABVV-Metaal

Scan de code en bekijk de volledige 1 meivideo-boodschap van onze voorzitter:

Europa op eigen benen

The background image shows three large shipping containers suspended by heavy metal chains against a cloudy sky. The containers are tilted and arranged in a triangular formation. The top container is blue with yellow stars, representing the European Union flag. The bottom-left container is red with yellow stars, representing the flag of China. The bottom-right container is blue and white with red and white stripes, representing the flag of the United States. The overall image conveys a sense of global tension and the precarious position of Europe in the current geopolitical landscape.

De wereld staat vandaag op een keerpunt. Oorlogen, politieke spanningen en de grillen van leiders zoals Donald Trump creëren een uiterst precare geopolitieke situatie. Hoe moet Europa reageren? Welke rol kan en moet Europa spelen op het wereldtoneel? Hoe beschermen we ons sociaal en democratisch model in deze woelige tijden? Naar aanleiding van deze prangende vragen spraken we met Europarlementsleden voor Vooruit, Kathleen Van Brempt en Bruno Tobback over hoe Europa zijn rol kan versterken en welke concrete stappen daarvoor nodig zijn.

Uit onderzoek blijkt dat een meerderheid van de EU burgers voorstander is van méér Europa om te zorgen voor veiligheid en welvaart. Op welke manier kunnen we werk maken van een sterker en meer eengemaakt Europa? Wat moeten we daarvoor doen?

BRUNO TOBBACK: "Paul Henri Spaak zei ooit: "Er zijn twee soorten landen in Europa. Kleine landen en landen die nog niet beseffen dat ze klein zijn." Vandaag klopt dat meer dan ooit. Grote uitdagingen zoals veiligheid, ongelijkheid en klimaatverandering kennen geen grenzen. De aanpak ervan moet even grenzeloos zijn. Europa is daarvoor het enige effectieve niveau."

KATHLEEN VAN BREMPT: "We moeten vooral uitgaan van onze eigen sterkte. We zijn een krachtige democratie die

een onafhankelijke rechtsstaat en mensenrechten hoog in het vaandel draagt. We zijn de grootste markt ter wereld. We hebben het sterkste sociaal model met de beste gezondheidszorg en stevige sociale bescherming. We zijn een voorloper in klimaatactie. Dat doet niemand ons na. En ja, dat model staat onder druk. Extreemrechts wil dat model het liefst afbreken. Daarin vinden Trump en Poetin elkaar. Voor hen is het eigen oligarchen eerst. Maar voor veel andere landen is ons model een voorbeeld. We kunnen dat model beschermen en versterken. Maar dan moeten we nu actie ondernemen."

Wat betekent dit concreet?

BRUNO: "Landen moeten leren inzien dat gezamenlijke Europese actie goed is voor ons allemaal. Vandaag staren ze zich vooral blind op de eigen aanpak. Kijk naar hoe Duitsland vandaag zijn schuldenplafond loslaat om te investeren in zijn eigen defensie en zijn eigen defensie-industrie. Maar omdat dat niet op een gecoördineerde manier gebeurt, wordt lenen voor

kleinere landen of landen met minder diepe zakken een pak duurder. Een gezamenlijke Europese aanpak moet meer zijn dan een optelsom van 27 aparte lidstaten. Dat is de échte uitdaging voor de Europese politiek."

KATHLEEN: "Ook op sociaal vlak. Er moet een sterke basis komen voor het Europees sociaal beleid. We hebben vorige legislatuur werk gemaakt van het Europees minimumloon. Maar er is nog veel meer nodig om de rechten van arbeiders in de hele Unie te beschermen. In de strijd tegen sociale dumping moet het gaspedaal worden ingeduwd."

Met Trump aan het roer in de VS is duidelijk dat we in een nieuwe wereldorde leven. Welke houding moet de EU aannemen?

BRUNO: "Waar we vandaag de prijs voor betalen, is het feit dat we veel te lang afhankelijk zijn gebleven van andere grootmachten. Van Rusland voor onze energie, van China voor kritieke grondstoffen en ►

We moeten de taal spreken die Trump begrijpt, duidelijke grenzen afbakenen en stevig onderhandelen om ons een weg uit deze handelsoorlog te banen."

Kathleen Van Brempt
Europarlementslid voor Vooruit

“Het properste en kwalitatiefste staal ter wereld wordt hier in Europa geproduceerd. Maar we gebruiken dat staal niet.”

Bruno Tobback

Europarlementslid voor Vooruit

van de Verenigde Staten voor onze veiligheid. Vandaag is het duidelijk dat dat een slecht idee is. Europa moet op eigen benen leren staan.

Maar dat betekent niet dat we onszelf moeten terugplooiën."

KATHLEEN: "Wat Trump doet, is een aanval op ons Europese model. Hij wil dat Europese bedrijven verhuizen naar de Verenigde Staten om daar te produceren. En hij wil dat Amerikaanse bedrijven makkelijker toegang krijgen tot de Europese markt. Hij eist dat we wetgeving aanpassen en regels schrappen die Amerikaanse bedrijven liever zien verdwijnen. Van privacywetgeving tot het verzwakken van de positie van vakbonden. Het is niet omdat Trump als een klein kind wild om zich heen slaat, dat we hem gelijk moeten geven. Daar moeten we duidelijk over zijn: niet met ons.

We moeten de taal spreken die Trump begrijpt. Dat betekent: duidelijke grenzen afbakenen en dan stevig onderhandelen om ons een weg uit deze handelsoorlog te banen. Het voordeel is dat Europa de juiste instrumenten en de macht heeft om dat te doen. Maar **we moeten ook niet te veel blindstaren op de Verenigde Staten. 87 % van onze internationale handel speelt zich elders af."**

Welke landen zijn potentiële bondgenoten buiten de VS?

KATHLEEN: "Naast voor de hand liggende partners, zoals Canada, het Verenigd Koninkrijk en Japan, denk ik vooral aan landen in Azië en Zuid-Amerika. Wie even verder kijkt dan die Amerikaanse roepstoeter zal zien dat er heel veel landen in de wereld daarvoor openstaan. Eigenlijk willen ze hetzelfde als wij: eerlijke handel drijven die hun economie versterken. Wij kunnen ervoor zorgen dat die handel ook goed is voor mens en milieu. Door in handelsakkoorden de positie van vakbonden te

versterken, beter te beschermen en in te zetten op milieubescherming."

Zal de Europese Clean Industrial Deal onze industrie klaarstomen voor de toekomst?

BRUNO: "Het doel is in elk geval duidelijk: we willen een sterke industrie in Europa die klaar is voor de toekomst en die mensen goede en goedbetaalde jobs levert. En de manier om dat te doen is ook duidelijk: eigen, onafhankelijke energievoorziening, lagere energieprijzen, meer Europees kopen, steun voor elektrificatie, ... De plannen die vandaag op tafel liggen, gaan dus zeker in de juiste richting. Maar met mooie beloftes koop je alleen weinig. Dat is de belangrijkste kritiek die we vandaag hebben op de Europese Commissie én de lidstaten: waar blijft het échte beleid?"

Hoe zou zo'n beleid eruit kunnen zien?

BRUNO: "Staal is een duidelijk voorbeeld. Een sector die zwaar onder druk staat door de Amerikaanse tarieven en goedkoop Chinees staal dat massaal op onze markt wordt gedumpt. Het properste en kwalitatiefste staal ter wereld wordt hier in Europa geproduceerd. Maar we gebruiken dat staal niet om onze eigen wagens en windmolens te bouwen. Dat zou nochtans perfect kunnen door de regels aan te passen en gerichte sociale en duurzame criteria op te leggen.

Iedereen herinnert zich de boosheid toen De Lijn onder de vorige Vlaamse regering bussen bestelde bij BYD in plaats van bij Van Hool of VDL. Het enige wat toen telde voor de Vlaamse minister was de prijs van de bus. Een aanpassing van de regels op Europees niveau kan ervoor zorgen dat criteria als lokale tewerkstelling en service

zwaarder kunnen doorwegen, waardoor bedrijven als Van Hool de kans krijgen om mee te spelen op die markt. Dat gaat niet alleen over de industrie, dat gaat vooral over jobs. Vél jobs. Of we geven ze een toekomst door ze te beschermen, of we schrappen ze. Dat is een duidelijke keuze."

Moeten er dan meer of minder Europese regels komen?

BRUNO: "Dat is echt een non-discussie. Het probleem is niet dat er Europese regels of doelstellingen bestaan. Integendeel, ze geven net zekerheid voor investeerders en bedrijven. Het probleem is dat één Europese regel soms op 27 verschillende manieren wordt omgezet. Vaak smijten nationale regeringen daar - nu het kan - ook een hele hoop extra regeltjes bovenop. ►

Dat kan inderdaad simpeler. Daarvoor zullen nationale lidstaten hun eigen schaduw en wensenlijstje moeten overstijgen. Wat **meer Europees denken** is ook hier de boodschap."

Hoe zit het met defensie? Wat zijn de prioriteiten inzake veiligheid en defensie? Hoe kunnen we zo snel mogelijk sterker worden? Wat moeten we doen?

KATHLEEN: "Zeker op militair vlak. Voor de Europese Unie is dat eigenlijk een terugkeer naar haar roots: samenwerken om vrede en veiligheid naar het Europese continent te brengen. Dat was ook de droom die de Europese founding fathers hadden aan het einde van de Tweede Wereldoorlog. Dat kan niet zonder investeringen in defensie en veiligheid. Maar Europa moet niet de ambitie hebben om morgen oorlogje te gaan spelen. Het gaat om een schild, niet om een dolk.

“Europa moet niet de ambitie hebben om morgen oorlogje te gaan spelen. Het gaat om een schild, niet om een dolk.”

Kathleen Van Brempt
Europarlementslid voor Vooruit

Lidstaten zullen individueel een bijkomende inspanning moeten leveren, maar **we moeten vooral onze krachten bundelen**. Vandaag ligt er een plan klaar om 800 miljard aan investeringen te mobiliseren. Die investeringen zijn nodig, maar dat moet vooral op een gecoördineerde manier gebeuren. Anders pompen we geld in een bodemloze put. De nieuwe Europese 'vredearchitectuur' moet meer dan een optelsom zijn van het beleid van de 27 lidstaten. Als soldaten voor het laden van hun wapens moeten kijken of er een Duits, Frans of Italiaans vlaggetje op staat, dan hebben we een probleem. Bovendien is veiligheid ook veel meer dan kogels en kanonnen. We hebben een brede benadering van veiligheid nodig. Dat betekent ook investeren in energie, infrastructuur en ook in mensen. Het moet en-en zijn. Anders schieten we in eigen voet."

Maar wie betaalt dit allemaal?

KATHLEEN: "Net daarom is het belangrijk dat socialisten zich moeien in dat debat. Veiligheid is een links thema. Om de simpele reden dat het te belangrijk is om over te laten aan partijen en politici die liever investeren in kanonnen dan in mensen. Al zolang ik in de politiek zit, hoor ik rechtse partijen één ding zeggen: er is voor niets geld. En iedereen moet besparen, besparen, besparen. Behalve als het over hun stokpaardjes gaat. Dan vliegt het geld niet snel genoeg langs ramen en deuren naar buiten."

Je hebt socialisten nodig om dan een tegenwicht te kunnen bieden. Dat betekent: verstandig investeren in veiligheid. Maar niet ten koste van investeringen in jobs, in de zorg, in meer koopkracht en betaalbare energie. Mensen gaan zich heus niet veiliger voelen door besparingen in de zorg of het onderwijs. **Veiligheid betekent ook een sterke sociale zekerheid."**

Veel mensen hebben de indruk dat onze welvaartsstaten onder druk staan (afbouw sociale zekerheid, besparingen, ...). Hoe kunnen we die weerstaan?

KATHLEEN: "Dat klopt. Dat voelen we ook op het Europese niveau. We knokken elke dag om een sterk sociaal beleid op de Europese agenda te krijgen. Dat is een strijd die we samen met de vakbonden in heel Europa moeten voeren. Sterke sociale bescherming is een onderdeel van onze identiteit. Het is wat de Europese Unie uniek en veerkrachtig maakt. Het is wat ons Europeanen maakt. Dat model moeten we beschermen en verder versterken."

De mensen liggen ook wakker van koopkracht, migratie en oorlog. Intern is er de opkomst van extreemrechts. Links (ook vakbonden) zit op veel plaatsen in het defensief. Hoe halen we extreemrechtse politieke partijen de wind uit de zeilen?

BRUNO: "Door onze job te doen. Dat is niet staan roepen aan de zijlijn,

maar de problemen van de mensen serieus nemen en er oplossingen voor vinden. Er zijn genoeg voorbeelden die tonen dat die extreemrechtse politiek niet werkt. Als je Trump of Orban gelooft zullen de problemen van gewone mensen verdwijnen met minder homo's, minder asielzoekers en minder democratie. Ondertussen wordt de gewone Hongaar met de minuut armer, hangt de Hongaarse economie aan een Europees infuus en gaat de Amerikaanse rente omhoog waardoor een huis kopen daar duurder wordt. Waar extremen besturen, betaalt de man en vrouw in de straat de prijs."

KATHLEEN: "De politieke extremen bieden geen oplossing. Ze doen aan pure antipolitiek. Ze zeggen dat ze opkomen voor arbeiders, maar wanneer het gaat over hogere minimumlonen stemmen ze tegen. Ze zeggen dat ze voor Europese veiligheid zijn, maar laten zich wel financieren door Russen en Chinezen. Laat ze maar roepen. Ondertussen steken wij de handen uit de mouwen. Dat is de enige manier om er echt op vooruit te gaan."

DE RODE DRAAD DOOR DE GROENE STROOM

Welkom in de wondere wereld van windmolens en warmtepompen.

De transitie van fossiele naar hernieuwbare energie is volop bezig. Heel wat werknemers in onze metaalsectoren dragen daar hun steentje aan bij. In dit artikel brengen we het verhaal van Ringo, Joachim en Suleyman, drie ABVV Metaal delegees die actief zijn in de sectoren windenergie (Ringo) en warmtepompen (Joachim in de productie en Suleyman in het onderhoud/installatie). Samen met hun collega's geven ze elke dag het beste van zichzelf om duurzame energie tot in onze huiskamers te brengen.

De klimaat- en energietransitie is noodzakelijk, maar verloopt niet over rozen. De weg is lang, hobbelig en ligt bezaaid met hindernissen. Een slim en rechtvaardig overheidsbeleid (op vlak van industrie, klimaat, energie, fiscaliteit, ...) is cruciaal. Daarom laten we ook Melissa Depraetere – Vlaams minister voor energie en klimaat – aan het woord. Welke maatregelen neemt zij om de uitrol van windenergie en warmtepompen te versnellen en om te zorgen voor een sociaal klimaatbeleid?

RINGO HERSTELT WINDMOLENS OP ZEE

Ringo Nolf is vakbondsafgevaardigde voor ABVV-Metaal en werkt bij THMBS (voluit: Thornton Bank Maintenance Services) in Oostende. Zijn job: windmolens onderhouden en herstellen op zee. Op die manier zorgen hij en zijn collega's voor duurzame elektriciteit.

RINGO NOLF: "Onze werkdagen zijn zeer gevarieerd. Onze taken gaan van routine-onderhoud tot het vervangen van grote onderdelen. Om kwart voor zeven 's ochtends zijn we op post. Dan bekijken we welke windmolens stilstaan, verzamelen we de nodige onderdelen en vertrekken we met de boot naar Thorntonbank, ongeveer een uur varen."

Eenmaal op zee worden de teams afgezet aan de windmolens.

RINGO: "Met een kraan worden de onderdelen naar boven gebracht. Boven bespreken we de uit te voeren werken en verdelen we de taken. Op zo'n windmolen, midden op zee en met de zon op m'n gezicht, voel ik me de koning van de wereld. 's Avonds contacteren we de kapitein om ons op te pikken en varen we terug naar Oostende. Onze werkdag eindigt rond halfzeven 's avonds. Als de zee te woelig is, nemen we de helikopter."

Ook op vakbondsvlak speelt Ringo een belangrijke rol.

RINGO: "Ik ben de enige vakbondsafgevaardigde. Omdat we met minder dan vijftig zijn, hebben we geen OR of CPBW. Alles gebeurt via de syndicale delegatie: dat is echt oldskool-vakbondswerk. Bij vragen of problemen klop ik aan bij de werkgever. Meestal vinden we een oplossing. Er is onderling veel respect. Ook veiligheid is een prioriteit. Dankzij de vormingen van ABVV-Metaal kijk ik daar met een syndicale bril naar en leg ik goed onderbouwde argumenten op tafel."

Hoe kijkt Ringo naar het grotere plaatje van de energietransitie?

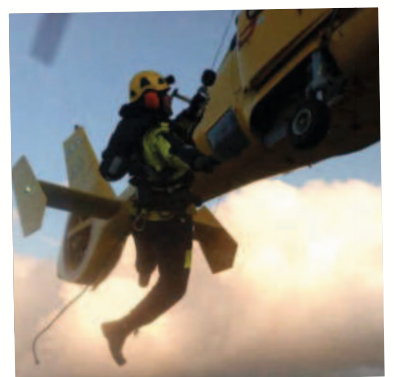
RINGO: "De overheid moet sterker inzetten op hernieuwbare en betaalbare energie. Kijk naar Duitsland: het hele land draait bijna op groene stroom. In België leggen we windparken stil bij overproductie. Waarom slaan we die energie niet op in batterijparken of om waterstof te produceren? Dat vergt veel investeringen maar het is de richting die we uitmoeten."

"Op zo'n windmolen, met de zon op m'n gezicht, voel ik me de koning van de wereld."

Ringo Nolf

Werkt bij THMBS en is ABVV-Metaal-vakbondsafgevaardigde

JOACHIM MAAKT ZICH ZORGEN OVER DE TOEKOMST BIJ DAIKIN

We hebben Europees beleid nodig dat werkzekerheid garandeert én de energietransitie serieus neemt."

Joachim Droogenbroot

Werkt bij Daikin Europe en is er hoofddelegee voor ABVV-Metaal

Joachim Droogenbroot is onze hoofddelegee bij Daikin Europe in Oostende. Het bedrijf maakt airco's en warmtepompen. Daikin is al meer dan 50 jaar actief in ons land, maar vandaag heerst er onzekerheid. De productie van warmtepompen is fors gedaald, en dat laat zich voelen op de werkvloer.

"Het zijn woelige tijden", zegt **JOACHIM**. "Sinds oktober 2023 zijn er 650 tijdelijke contracten stopgezet. Daarnaast zitten zo'n ruim 800 arbeiders in economische werkloosheid. Wat begon met één dag per week, liep al snel op tot drie dagen. In april 2025 zijn we zelfs overgeschakeld naar een volledige week per maand. Ook het aantal ploegen is afgebouwd."

Die huidige situatie zorgt natuurlijk voor bezorgdheid.

JOACHIM: "De productie wordt herverdeeld over de Europese vestigingen van Daikin. Daardoor ontstaat interne concurrentie. Dat creëert angst en onzekerheid. We doen er als vakbond alles aan om die druk te verlichten en op te komen voor onze mensen."

Ook de geopolitieke spanningen laten hun sporen na.

JOACHIM: "Tijdens de energiecrisis schoot de verkoop van warmtepompen de lucht in. Daikin investeerde 300 miljoen euro in een nieuwe fabriek in Polen. Maar intussen is de gasprijs opnieuw gedaald en zijn sommige landen opnieuw gasboilers beginnen subsidiëren. Dat is een ommezwaai die ons hard raakt: de verkoop van warmtepompen stortte in."

Joachim hoopt op Europese en lokale steun.

JOACHIM: "Minister Melissa Depraetere kwam in oktober 2024 op bezoek. Sindsdien zien we beweging: de btw op de installatie van warmtepompen is verlaagd en er wordt gewerkt aan goedkopere elektriciteit. De minister onderzoekt ook of warmtepompen via leasing kunnen worden aangeboden. Dat zijn positieve maatregelen."

Toch beseft Joachim dat er meer nodig is:

JOACHIM: "We hebben een Europees industriebeleid nodig dat werkzekerheid garandeert én de energietransitie serieus neemt. De klimaattransitie moet rechtvaardig zijn. Als vakbond blijven wij aan die kar trekken."

SULEYMAN BRENGT DUURZAME ENERGIE NAAR DE HUISKAMER

Suleyman Karakaya is ABVV-Metaal-hoofdafgevaardigde bij Vaillant Group België in Drogenbos. Hij werkt er samen met een team van techniekers aan de installatie en het onderhoud van verwarmingssystemen, waaronder steeds meer warmtepompen. Samen met marketingdirecteur Sabine Ryheul blikt hij terug op de recente ontwikkelingen in het bedrijf en de sector.

"Zoals veel bedrijven hebben we de voorbije jaren grote schommelingen meegemaakt", steekt **SABINE** van wal. "Tijdens corona steeg de renovatiemarkt sterk, met een piek in de vraag naar condensatieketels op gas. In 2022 kwam daar de energiecrisis bovenop, waardoor de vraag naar warmtepompen explodeerde. Tegelijk stegen ook de prijzen van onze producten."

Vaillant doet vooral onderhoud en herstellingen van verwarmingsketels en warmtepompen. Daarnaast worden ook nieuwe installaties geplaatst.

SULEYMAN: "Het merendeel van de warmtepompen gaat vandaag naar nieuwbouwwoningen. Maar we installeren ook steeds vaker warmtepompen tijdens renovaties van bestaande woningen."

SABINE knikt: "Een goede isolatie is daarbij belangrijk. Maar tegelijkertijd ontwikkelen wij ook warmtepompen die oudere woningen kunnen verwarmen."

SULEYMAN vindt dat belangrijk: "Dat maakt het veel toegankelijker. Vroeger had je vloerverwarming nodig, nu hoeft dat niet meer. Warmtepompen worden zo ook haalbaar voor gezinnen

met minder middelen. Technologische vooruitgang moet hand in hand gaan met sociale vooruitgang."

Vaillant gelooft sterk in de uitrol van hernieuwbare energie, aldus **SABINE**: "Daarom investeren we veel in opleiding, zowel voor installateurs als voor onze eigen techniekers. In ons nieuwe opleidingscentrum kunnen zij alle technieken praktijkgericht aanleren." **SULEYMAN** vult aan: "Voor ABVV-Metaal is vorming cruciaal. We zitten niet altijd op dezelfde golflengte met de directie, maar we vinden elkaar meestal in een compromis."

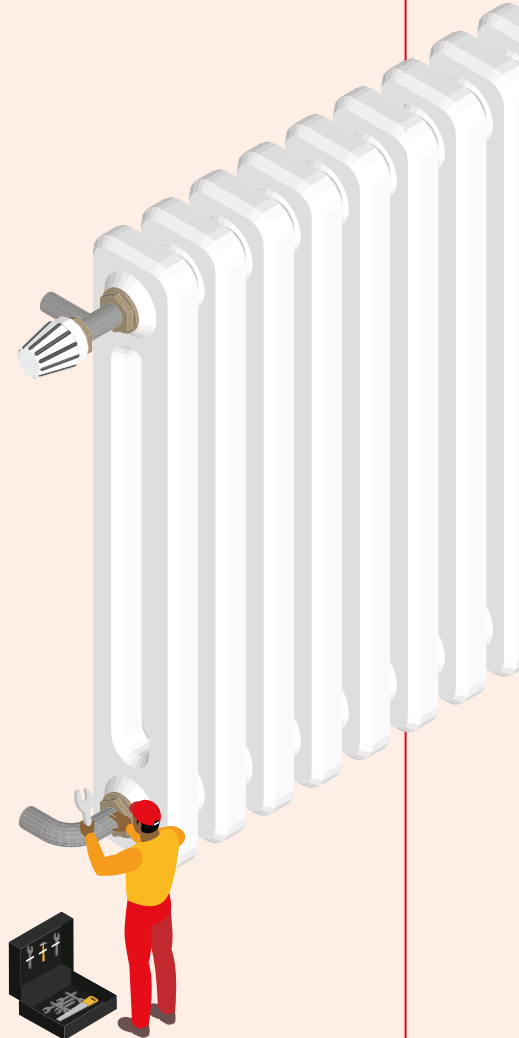
Bij wijze van besluit zegt **SULEYMAN**: "De energietransitie is nodig, maar moet sociaal zijn. Technologie alleen volstaat niet. Ook slimme overheidssteun en rechtvaardige fiscaliteit zijn nodig. Alleen dan kunnen we samen de omslag van fossiel naar hernieuwbaar maken."

"De energietransitie is nodig, maar moet sociaal zijn. Technologie alleen volstaat niet. Ook slimme overheidssteun en rechtvaardige fiscaliteit zijn nodig."

Suleyman Karakaya

Werkt als techniker bij Vaillant en is er hoofdafgevaardigde voor ABVV-Metaal

MELISSA DEPRAETERE MAAKT WERK VAN RECHTVAARDIG KLIMAAT- EN ENERGIEBELEID

De energietransitie is geen verre toekomstmuziek, maar volop aan de gang. Windenergie en warmtepompen spelen daarin een hoofdrol. Melissa Depraetere, Vlaams minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd – zet zich actief in om die omslag haalbaar te maken voor iedereen. Speciaal voor MagMetal legt ze uit waarom investeren in hernieuwbare energie ook een sociale keuze is.

Hoe belangrijk is windenergie voor Vooruit? En waarom moeten we er op Belgisch en Europees niveau sterk op inzetten?

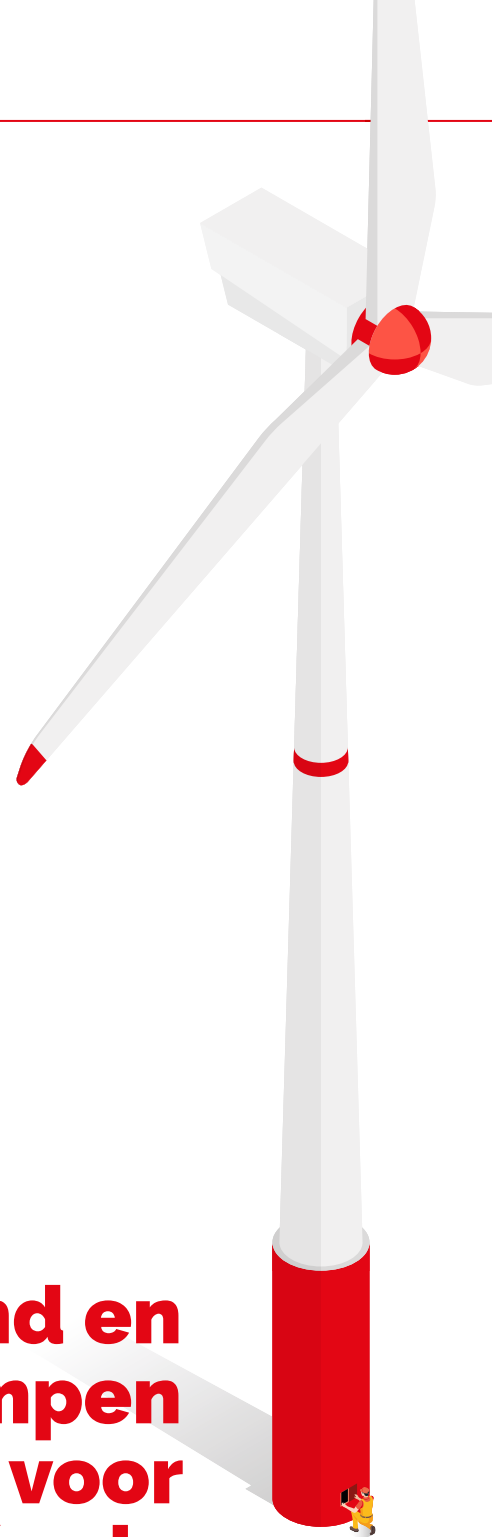
MELISSA DEPRAETERE: "Hernieuwbare energie, zoals windenergie, is enorm belangrijk. We moeten met z'n allen de overstap maken van dure en vervuilende fossiele brandstoffen naar hernieuwbare energie van bij ons. Dat is niet alleen goed voor de planeet, maar ook voor de koopkracht van mensen. Het maakt ons minder afhankelijk van dubieuze regimes, zoals dat van Poetin. Toen hij de gaskraan dichtdraaide, zagen we hoe snel de energieprijzen hier explodeerden. Facturen stegen met honderden euro's. Dat moeten we vermijden. Hoe meer we investeren in wind, hoe minder uren die dure gascentrales moeten draaien. Zo drukken we de elektriciteitsprijs en dus ook de energiefactuur van gezinnen."

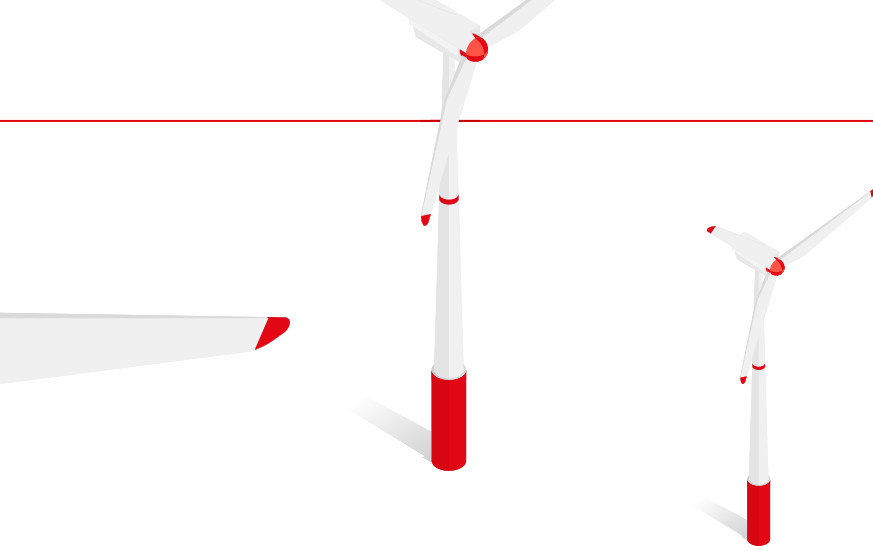

Wind en warmtepompen zijn goed voor het klimaat én de koopkracht."

Melissa Depraetere

Vlaams minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd

Specifiek voor België: welke troeven hebben wij op vlak van windenergie?

MELISSA: "België heeft echt een sterke positie. Voormalig minister van de Noordzee, Johan Vande Lanotte, liet als eerste offshore windmolens bouwen op een ongeziene diepte. Dankzij dat pionierswerk zijn Vlaamse baggeraars uitgegroeid tot wereldmarktleiders in de bouw van turbines. Bovendien is ons land een ideale aanlandingsplaats voor windparken op de Noordzee, precies tussen het Verenigd Koninkrijk, Nederland, Denemarken en België in. Die ligging is een enorme troef."

Welke maatregelen neem je vandaag om de uitbouw van windenergie te versterken?

MELISSA: "De bouw van windmolens op land is het voorbije jaar stilgevallen. Dat kwam door het wegvallen van steun en de sterk gestegen materiaal- en investeringskosten. Er zijn het afgelopen jaar amper twaalf nieuwe windmolens bijgekomen. Daarom heb ik opnieuw beperkte steun ingevoerd, zodat het opnieuw rendabel wordt om windmolens te bouwen. De energiekost die je ermee uitspaart – en dus de winst voor de energiefactuur van mensen – is groter dan de investering die we daarvoor moeten doen. Dat is een slimme keuze."

Welke rol kunnen warmtepompen spelen in de energietransitie?

MELISSA: "Warmtepompen moeten hêt alternatief worden voor aardgas- en stookolieketels in gebouwen. Ze verlagen niet alleen de uitstoot, maar zijn ook veel efficiënter. Met 1 kWh elektriciteit kun je 3 tot 4 kWh warmte produceren. Dat betekent: minder verbruik, lagere kosten en minder CO₂-uitstoot. Een echte win-win dus, voor het klimaat én voor de mensen hun portemonnee."

Wat zijn de grootste drempels voor een brede uitrol van warmtepompen? En hoe wil je die aanpakken?

MELISSA: "De prijs is vandaag nog de grootste drempel. Daarom voorzien we extra premies om de aankoop goedkoper te maken. Ook de btw op warmtepompen moet definitief verlaagd worden naar 6 % – daar ijver ik voor op federaal niveau (*nvdr. de verlaging van de btw op warmtepompen naar 6 % gaat in vanaf 1 januari volgend jaar*). Daarnaast werken we, zowel Vlaams als federaal, aan een bredere taxshift waarbij elektriciteit goedkoper wordt. Want alleen als een warmtepomp goedkoper wordt dan een fossiele ketel, maken we écht vaart in de energietransitie."

Onze kijk op de zaak

- Heel wat metaalbedrijven – en de mensen die er werken – dragen hun steentje bij aan de klimaat- en energietransitie. Toekomstgerichte sectoren (zoals windenergie en warmtepompen) moeten versterkt en verdiept worden in België en in Europa.
- Om de transitie naar hernieuwbare energie te versnellen is er nood aan verstandig overheidsbeleid. Duurzame alternatieven moeten financieel aantrekkelijk gemaakt worden, ook voor mensen die het niet breed hebben. Er moet ingezet worden op een win-winsituatie waarbij investeringen in duurzaamheid ook goed zijn voor de portemonnee.
- Onze vakbondsvertegenwoordigers geven elke dag het beste van zichzelf en bouwen mee aan een toekomstgerichte, sociale en duurzame metaalindustrie! Dat maakt ons en trotse en sterke vabond!

A portrait of Zahid Ghaida, a man with a beard and glasses, wearing a green sweater, smiling. He is standing in front of a window with a brick building visible outside.

**Nieuwkomers
zijn geen
uitzondering.
Ze zijn de
toekomst.**

Zahid Ghaida

Educatief medewerker
bij het Vlaams ABVV

Vanuit Syrië naar Deurne, van vrijwilliger tot stem in het publieke debat: Zahid Ghaida bewandelde geen evidente weg. Vandaag is hij educatief medewerker bij het Vlaams ABVV en bruggenbouwer tussen nieuwkomers en vakbond. In dit gesprek vertelt hij hoe taal slechts het begin is, waarom digitale uitsluiting ook structurele uitsluiting is, en hoe de vakbond meer dan ooit een sleutelrol kan spelen in een samenleving die zoekt naar verbondenheid.

Maar zijn verhaal begint veel eerder: in Syrië, waar hij literatuur studeerde, en in Merksem, waar hij zijn leven als nieuwkomer in België van nul heropbouwde. "Ik voelde me als een kind dat opnieuw leert kruipen: een nieuwe taal, een nieuw netwerk, nieuwe manieren van leven."

TAAL IS MAAR HET BEGIN

"De Nederlandse taal leren was mijn eerste grote drempel," vertelt **ZAHID**. "Ik heb mijn best gedaan om zo snel mogelijk Nederlands te leren, maar al snel beseftte ik: alleen taalkennis is niet genoeg. Je hebt ook een netwerk nodig, en begrip van de cultuur."

Dankzij een Vlaamse kennis in Merchtem ontdekte hij vrijwilligerswerk, raakte hij betrokken bij lokale initiatieven en kon hij stilaan zijn plek vinden in de samenleving.

ZAHID: "Die persoon heeft letterlijk deuren voor mij geopend. Hij heeft mijn ideeën altijd gesteund en had een luisterend oor. Later zijn we goede vrienden geworden."

DIGITALE UITSLUITING, STRUCTURELE UITSLUITING

Toen Zahid bij SAAMO aan de slag ging, ontdekte hij hoe groot de digitale kloof in onze samenleving eigenlijk is. **ZAHID:** "Ik dacht dat iedereen hier zijn weg vond in de digitale wereld.

Dat bleek een fout beeld," zegt hij. "Er zijn veel mensen, ook Vlamingen, die digitale vaardigheden missen. En dat beperkt hen in alles: van administratie en communicatie tot toegang tot werk."

Die ervaring legde voor Zahid een link bloot tussen digitale uitsluiting en werkloosheid.

ZAHID: "Veel mensen willen werken, maar vinden de weg niet. Of ze worden onder druk gezet om eender welke job te doen, zonder begeleiding. Na een paar maanden loopt dat fout, en dan begint het hele proces opnieuw. Dat zorgt voor frustratie en instabiliteit, terwijl een goede begeleiding naar duurzaam werk net in ieders belang is."

Zahid pleit voor laagdrempelige initiatieven en begeleidingstrajecten die mensen écht vooruithelpen, niet enkel snel aan het werk zetten.

ZAHID: "We moeten af van het vooroordeel dat nieuwkomers of mensen in armoede niet willen werken. Ze willen wel, maar verdwalen in het systeem. Digitale uitsluiting is daarin een belangrijke factor die we niet mogen onderschatten."

DE VAKBOND ALS BRUGGENBOUWER

In zijn werk bij het Vlaamse ABVV helpt Zahid onder meer nieuwkomers hun weg vinden naar de arbeidsmarkt. Daarbij merkt hij dat de drempels vaak hoger zijn dan we denken — en dat ze aan beide kanten zitten.

ZAHID: "Veel nieuwkomers kennen het concept van een vakbond niet. In hun land bestaat er soms niets gelijkaardigs, of ze hebben er negatieve associaties mee. Dat maakt het moeilijk om de stap te zetten naar een organisatie die hun rechten verdedigt."

Tegelijk, zegt **ZAHID**, weten ook vakbonden niet altijd goed hoe ze deze doelgroep kunnen bereiken. "We gebruiken ingewikkelde taal, communiceren via brieven of systemen die mensen niet begrijpen, en we zijn vaak afwezig op de plekken waar nieuwkomers wél zijn."

Voor **ZAHID** ligt daar net de kans: "De vakbond moet zélf het initiatief nemen. We moeten aanwezig zijn in scholen, opvangcentra, integratiecursussen — en intern investeren in duidelijke communicatie, interculturele opleidingen en een warme, toegankelijke dienstverlening. Als we dat doen, kunnen we écht bruggen bouwen."

Zahid pleit voor meer syndicale participatie van nieuwkomers.

ZAHID: "Maar je kunt geen stem geven aan mensen die je niet bereikt. We spreken vaak óver nieuwkomers, maar veel te weinig mét hen. De vakbond kan daarin een sleutelrol spelen: als spreekbuis, als beschermer, als partner."

Hij ziet het niet alleen als een kwestie van solidariteit, maar ►

ook van toekomstvisie. **ZAHID:** "Nieuwkomers maken deel uit van de arbeidsmarkt van morgen. Als vakbond moeten we er mee voor zorgen dat hun traject geen lijdensweg is, maar een verhaal van rechten, ondersteuning en participatie."

GEEN WIJ-ZIJ-VERHAAL

"Nieuwkomers dragen bij aan onze samenleving," zegt **ZAHID**. "Ze vullen vacatures in, betalen belastingen, zorgen mee voor onze sociale zekerheid."

Hij betreurt het dan ook dat migratie zo vaak negatief wordt voorgesteld.

ZAHID: "Een samenleving die investeert in de integratie van nieuwkomers, wint zelf het meest."

VAN PROJECT TOT BELEID

Hoewel Zahid pas sinds kort bij het ABVV werkt, voelt hij zich er helemaal op zijn plaats.

ZAHID: "Ik kan bruggen slaan tussen mensen, tussen werelden. En ik hoop dat onze projecten niet alleen mensen helpen, maar ook het beleid inspireren. Want nieuwkomers zijn geen uitzondering meer. Ze zijn deel van de toekomst van onze samenleving."

"Alleen taalkennis is niet genoeg. Je hebt ook een netwerk nodig, en begrip van de cultuur."

Zahid Ghaida

Educatief medewerker bij het Vlaams ABVV

Ontmoet Zahid Ghaida!

- Geboren in Qamishli (Syrië), woont in Deurne met zijn vrouw en dochtertje
- Master Arabische Literatuur (Syrië) – Graduaat Sociaal Werk (Antwerpen)
- Vluchtte in 2015 naar België
- Werkte bij SAAMO rond digitale inclusie
- Sinds 2024 educatief medewerker bij het Vlaams ABVV
- Zet zich in voor integratie, digitale toegankelijkheid en sociale rechtvaardigheid
- Actief in het publieke debat – schrijft opiniestukken en open brieven
- Persoonlijke missie: nieuwkomers een stem geven in de samenleving

Hoeveel dagen mag ik thuisblijven van het werk als mijn kind trouwt?

Kan ik tijdskrediet nemen om voor mijn zieke ouder te zorgen?

Heb ik recht op een aanvullende vergoeding bij ziekte? Of bij tijdelijke werkloosheid?

VRAAG HET AAN

Als vakbond zetten we volledig in op digitale vernieuwing. Heb je een vraag over jouw werksituatie, over je rechten en plichten op de werkvloer? Stel ze dan aan MetalBot, onze nieuwe chatbot, en krijg direct antwoord!

Ontdek het op www.metalbot.be

Humeer, dichter der metallo's

Man met (me)taal in zijn hart

Humeer Akhtar is al jarenlang een gewaardeerde syndicaal afgevaardigde bij ABVV-Metaal, maar wie hem wat beter kent, weet

dat hij ook over een bijzonder fijnzinnig taalgevoel beschikt. Naast zijn werk op de vloer en zijn engagement als militant, schrijft Humeer poëzie – die vaak ontstaat vanuit de wereld rondom hem. Geen toeval dus dat hij door collega's stilaan wordt beschouwd als de 'dichter der metallo's'. Regelmatig deelt hij zijn werk met ons, en speciaal voor de campagne 'De toekomst maken we hier' schreef hij recent een nieuw gedicht. Tijd voor een gesprek over zijn dubbele passie: metaal én taal.

De toekomst maken we hier

Morgen willen we werken
Aan morgen moeten we werken
Hoe houden we werk hier bij ons
Werkbaar voor burgers en bedrijf

Voor alle industrie ons gebied verlaat
Hernieuwbare energie en recyclage
Om wielen te laten draaien
Goedkoper en voor allen beschikbaar
Om ieders wielen in beweging te houden

Renoveren
Blijvend vernieuwen
Gezond en productief
Levenslang bijleren

Niet enkel lokaal
Maar droom groots
Europees of zelfs wereldwijd
Met respect voor ieders rechten
En voor allen menswaardige lonen

ABVV-METAAL
De toekomst maken we hier

Humeer Akhtar

**“De vakbonds-
vorming heeft me
als mens veranderd.
Ik ben daar als een
andere persoon
uitgekomen. Je
leert met andere
ogen kijken, je krijgt
meer inzicht in
wat je collega's
meemaken.”**

Humeer, je bent al jarenlang actief bij ABVV-Metaal. Hoe is jouw syndicaal engagement precies begonnen? Wat drijft jou in je rol als delegee?

HUMEER AKHTAR: "Ik werk intussen al 25 jaar bij het bedrijf Engie-Fabricom. In het begin liep alles vlot, tot plots het depot waar ik werkte – in Menen – verhuisde naar Kruishoutem. Er was veel verwarring, en de info kwam vooral via een andere vakbond die paniek zaaide. Toen heb ik Charles Scheurweghs van ABVV-Metaal gecontacteerd. Hij gaf

mij duidelijke uitleg en nam me mee in het verhaal. Kort daarna kwamen er sociale verkiezingen. Charles en Giovanni Decraene vroegen me om op de lijst te staan. Ik zei: "Ik ken niks van vakbondswerk, maar als ik het doe, wil ik het goed doen." Zo is het begonnen. Ik ben hen nog altijd dankbaar voor die kans."

En je hebt ook vorming gevolgd?

HUMEER: "Zeker. De vakbondsvorming heeft me als mens veranderd. Ik ben daar als een andere persoon ►

Humeer Akhtar

Syndicaal afgevaardigde bij ABVV-Metaal.

“Taal is mijn uitlaatklep, dat geeft mij rust. Het brengt me tot mezelf.”

Humeer Akhtar

Mooie dagen

Eén wolkje
Ergens ver weg
Blauwe hemel
De zon schijnt

Toch regent het woorden
Met bakken uit de lucht
Plassen vol gedichten
Sijpelen in droge grond
Of vergapen zich
In woordenvloed

De leegte onvervuld
Gevoelens
Ongepast verwoord
Zelfs tranen stokken
On-gegrepen
Onbegrepen
Bakken vol woorden vloeien
Naar de zee

Boeken leggen liefde uit
Gebroken harten
Verstaan het nooit
Mooie dagen zitten barstensvol
Met woorden van pijn

Humeer Akhtar

uitgekomen. Je leert met andere ogen kijken, je krijgt meer inzicht in wat je collega's meemaken. Het opent je blik op de wereld van werk én daarbuiten."

Jullie bedrijf heeft ook een hele reeks nieuwe 'bazen' en naamsveranderingen gekend. Wat doet dat met een mens?

HUMEER: "Vanaf 2004 zijn we samengesmolten met Fabricom. Sindsdien kregen we om de twee à drie jaar een andere investeerder en bijgevolg naam. Dat kost telkens veel geld, moeite en energie. Nieuwe stickers, nieuwe kledij, ... terwijl de mensen op de vloer dezelfde blijven. Die middelen zouden beter naar de mensen zelf gaan."

Nu naar de reden van ons interview vandaag. Naast je vakbondswerk heb je ook een passie voor taal en schrijf je poëzie. Wanneer is dat begonnen?

HUMEER: "Mijn vader, een Pakistaan, schreef ook gedichten. Hij had altijd een schriftje bij zich waarin hij dichtte, hij droeg dat vaak bij zijn hart, maar wij mochten daar nooit in kijken. Toen ik veertien was, schreef ik voor school zelf een gedicht in plaats van te werken met een bestaand gedicht. Mijn leerkracht was onder de indruk en vroeg of hij het mocht gebruiken in zijn lessen. Dat was een echte trigger voor mij, sindsdien ben ik altijd blijven schrijven."

Wat betekent taal voor jou?

HUMEER: "Taal is mijn uitlaatklep, dat geeft mij rust. Het brengt me tot mezelf. Soms zie ik iets kleins, zoals een schilderij, een bloem of een zonsopgang, en daar schrijf ik dan dagen over. Andere keren is het maatschappelijk onrecht dat me raakt. Dan moet ik dat kwijt in woorden. Ik heb door de jaren heen heel wat eigen schriftjes volgeschreven."

Hoe verloopt dat schrijfproces?

HUMEER: "Ik werk samen met een professor taalkunde die mijn teksten naleest. We bespreken ieder woord, soms wekenlang gaan de gesprekken over en weer. Dat geeft mij plezier want taal mag traag en doordacht zijn. Het is een vorm van zorg, voor mezelf en voor de wereld om me heen."

Worden jouw gedichten ook gepubliceerd?

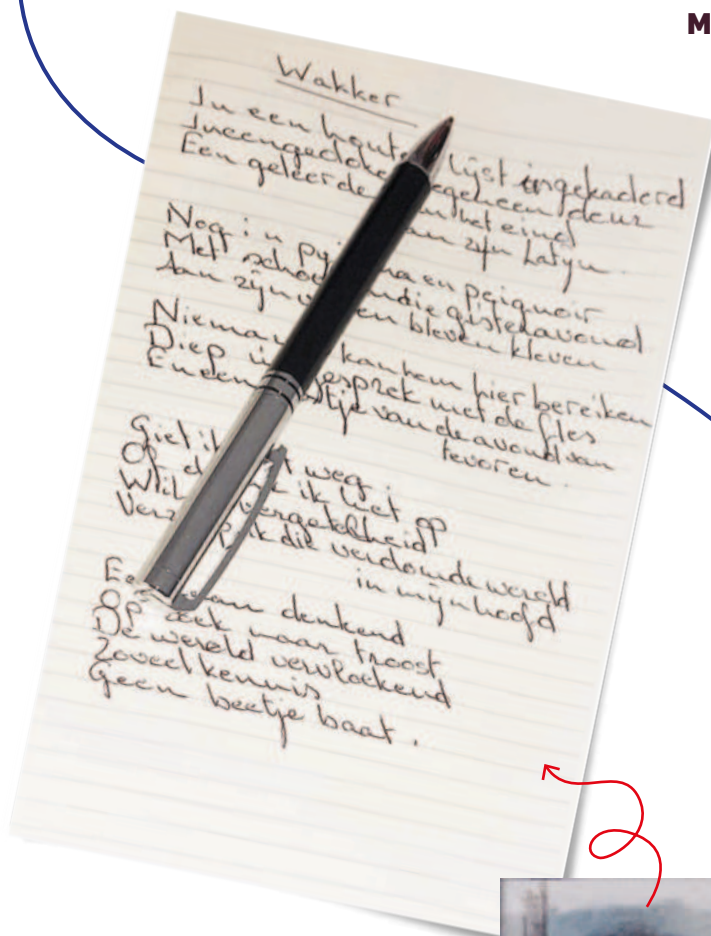
HUMEER: "Ja. Ik ben lid van enkele online poëziegroepen en elk jaar verschijnt er een bundel met geselecteerde werken. Ik zat al in vier bundels. Dat geeft wel voldoening. En mijn collega's weten dat ik schrijf want soms vragen ze mij iets te schrijven voor een speciale gelegenheid, zoals een verjaardag of jubileum. Dat doe ik met plezier."

Wat houdt jou vandaag maatschappelijk het meest bezig?

HUMEER: "De richting die de wereld uitgaat. Autoritaire leiders, oorlogen, het afbouwen van sociale rechten, ... dat maakt me boos. Maar tegelijk zie ik ook tekenen van hoop: mensen die opstaan, die elkaar helpen, die blijven geloven in solidariteit. Dat probeer ik in mijn werk te leggen. Of het nu als vakbondsafgevaardigde is of als dichter."

Je schreef onlangs een gedicht voor onze campagne 'De toekomst maken we hier'. Wat betekent die slogan voor jou?

HUMEER: "Die zin zegt zóveel, ieder woord heeft een extra betekenis. Onze mensen bouwen hier aan de industrie van morgen. En toch zie je bedrijven als Van Hool, Audi of Alstom verdwijnen. Mensen hebben daar hun hart in gelegd, maar worden in de steek

gelaten. Dat raakt mij diep. Sociale rechten moeten niet alleen nationaal maar ook internationaal gegarandeerd worden. Dan pas kunnen we eerlijk concurreren, en zorgen dat die toekomst ook écht hier blijft. Dat heb ik geprobeerd om in het gedicht te verwoorden."

En hoe zie jij de kracht van vakbondswerk vandaag?

HUMEER: "We leven in complexe tijden. Digitalisering, migratie, klimaatverandering – het komt allemaal samen. Maar net dan is de vakbond onmisbaar. Als baken. Als schild. En als stem voor wie zelden gehoord wordt. Onze rol is niet kleiner geworden, integendeel. Daarom blijf ik schrijven én strijden. Omdat de woorden én de daden nodig zijn."

Dank je wel, Humeer!

Tot het volgende gedicht ...

Schilderij als inspiratiebron voor gedicht

PROF. DR. PATRICK HUMBLET OVER DE
VERANDERENDE WERELD VAN
SYNDICALE ACTIE

**De kracht van
een vakbond
ligt nog altijd
in het aantal
leden dat actief
betrokken is.**

Patrick Humblet is al jaren een vertrouwde stem binnen onze metaalvormingen. Als gastdocent geeft hij onze militanten in onze vakbondsvorming al jarenlang de basis van het stakingsrecht mee en leert hij hen hoe ze het stakingswapen doeltreffend kunnen inzetten. In dit interview met MagMetal praat hij openhartig over de veranderende tijdsgeest, de juridische en politieke druk op syndicale actie en de uitdagingen voor vakbonden in een steeds individualistischer samenleving.

De ruimte voor syndicale actie lijkt steeds kleiner te worden. Naast de politieke antipathie, en de vaak ongunstige publieke opinie, zijn juridische stappen tegen vakbondsacties ons ook niet vreemd. Hoe zie jij de toekomst van het stakingsrecht in België?

PATRICK HUMBLET: “Ik maak me vooral zorgen over wat er nu in de pijplijn zit. We merken al langer een mentaliteitsverandering. Waar vakbonden vroeger werden gezien als een normale gesprekspartner bij sociale conflicten, stappen bedrijven nu meteen naar de rechter. Zelfs bij kleine acties, zoals het afsluiten van een straat, wordt er al een proces-verbaal opgemaakt. Er wordt sneller naar strafrecht gegrepen, en dat toont aan dat de wereld nu anders in elkaar zit dan veertig jaar geleden. Ik noem het de juridisering van de sociale strijd.”

Is dat de tijdsgeest die het individuele boven het collectieve plaatst?

PATRICK: “Absoluut. Het recht is eigenlijk nooit geschreven voor werknemers, maar voor de bezittende klasse. Eigendomsrecht en vrijheid van ondernemen primeren. Werknemers hebben die machtspositie niet, ze

bezitten geen productiemiddelen. We werken nog steeds met een burgerlijk recht dat teruggaat tot de tijd van Napoleon. Vroeger was er nog het idee dat een fabriek deels van de werknemers was, omdat zij er ook in investeerden. Vandaag wordt zo’n visie al snel als communistisch bestempeld.”

Waarom vind je het belangrijk om les in stakingsrecht te geven aan onze militanten?

PATRICK: “Ik vind het essentieel om vakbondsmilitanten te wapenen met kennis over het stakingsrecht. Vaak worden acties juridisch aangevochten, en dan is het cruciaal

dat militanten weten wat wel en niet mag. Door inzicht te geven in de juridische context, kunnen ze zelfverzekerd optreden en bewuster keuzes maken tijdens conflicten. Het stakingsrecht blijft een krachtig middel, maar het correct inzetten ervan vereist kennis en strategie. Door die kennis te delen, zorgen we ervoor dat de mensen sterker staan als ze hun rechten verdedigen.”

Grote bedrijven zijn ook steeds vaker in buitenlandse handen. Heeft dat invloed op de manier waarop vakbonden worden benaderd?

PATRICK: “Zeker. Veel grote Belgische bedrijven zijn nu eigendom van buitenlandse investeerders. Vooral Amerikaanse multinationals hebben een totaal andere kijk op vakbonden. Het past ook meer in de Amerikaanse mentaliteit om sneller te grijpen naar het juridisch wapen. In hun logica bestaat vakbondswerking amper, en dat maakt het onderhandelen extra moeilijk. De lokale managers hebben vaak weinig ruimte om een conflict aan te pakken en schakelen snel juridische experts in.” ►

Er wordt sneller naar strafrecht gegrepen, en dat toont aan dat de wereld nu anders in elkaar zit dan veertig jaar geleden.”

Patrick Humblet

Belgisch jurist en emeritus hoogleraar UGent

We zien ook een toenemende focus op individuele arbeidsrelaties tussen werknemer en werkgever ten nadele van het collectieve. Wat betekent dat voor de vakbeweging?

PATRICK: “Dat is zeker een kwalijke evolutie. De individualisering binnen HR speelt hierin een rol. Het is de strategie om individuen los te koppelen van de collectieve kracht. Vooral in sectoren waar de druk op arbeidsvoorwaarden hoog is, zien we dat werkgevers proberen om werknemers los van elkaar afspraken te laten maken. Dit gebeurt vaak onder het mom van flexibiliteit of persoonlijke voordelen, maar in de praktijk ondermijnt het de collectieve kracht.

In bedrijven waar de vakbonds-vertegenwoordiging sterk is, zoals veel metaalbedrijven, zien we gelukkig nog vaak dat de cao als norm wordt gehandhaafd. Daar worden loonafspraken, werkuren en arbeidsvoorwaarden collectief geregeld, wat de solidariteit versterkt. Maar in sectoren waar de vakbond minder stevig verankerd is, bijvoorbeeld bij tijdelijke arbeidscontracten of in flexibele jobs, proberen werkgevers vaak rechtstreeks afspraken te maken met individuele werknemers. Daardoor ontstaat een ongelijkheid die op lange termijn schadelijk is voor de positie van de werknemer als groep.

Die focus op individuele onderhandelingen is niet alleen een tactiek van werkgevers, maar ook een gevolg van de bredere maatschappelijke trend van individualisering. Werknemers worden aangespoord om voor zichzelf op te komen, maar vergeten dat collectieve actie juist krachtig is, omdat het gezamenlijke belangen verdedigt. De uitdaging voor vakbonden ligt erin om hun leden hiervan bewust te maken en hen te overtuigen om collectief te blijven onderhandelen.”

Wat is jouw belangrijkste advies rond vakbondsacties?

PATRICK: “Creatief blijven en niet vasthouden aan oude actiepatronen. De klassieke staking maakt weinig indruk meer. Denk aan alternatieve methodes die meer impact hebben. En vooral: blijf inzetten op collectiviteit. Het is essentieel dat vakbonden niet versplinteren en hun leden betrokken houden, ook als het moeilijk wordt.

De kracht van een vakbond ligt nog altijd in het aantal leden dat actief betrokken is. De macht van het getal maakt indruk op werkgevers en politiek. Als vakbonden erin slagen om veel mensen op de been te brengen en een duidelijk signaal te geven, kunnen ze nog steeds invloed uitoefenen. Het gaat erom niet alleen lid te zijn, maar ook de nek uit te steken wanneer het nodig

is. Vooral in sectoren waar werknemers traditioneel sterker staan, zoals de industrie, blijft dit een belangrijk wapen. Daarom is het essentieel om solidariteit te blijven bevorderen en leden te motiveren om samen actie te voeren.”

Wie is Patrick Humblet?

- Belgisch jurist en emeritus hoogleraar UGent
- Specialist arbeidsrecht en collectieve arbeids-overeenkomsten
- Actief in onderzoek en publicaties rond syndicale rechten

“Blijf inzetten op collectiviteit. Het is essentieel dat vakbonden niet versplinteren en hun leden betrokken houden, ook als het moeilijk wordt.”

Patrick Humblet

Belgisch jurist en emeritus hoogleraar UGent

Maak gebruik van de unieke voordelen en verdien je lidgeld terug

Via ABVV-Metaal krijg je nu een heel jaar door kortingen in tal van winkels!

Ontdek het vernieuwd platform en geniet van nog meer kortingen!

Hoe? Heel simpel.

Je voordelen steeds binnen handbereik via de Edenred Discounts app*

Edenred

Of schrijf je in op
abvvmetaal.be/myedenred

Vrouwen in de vorming:

Pioniers, doorzetters en rolmodellen.

Simonne Laeremans werkte 40 jaar bij batterijfabriek Mallory Batteries in Aarschot. Ze was hoofddelegee en tussen 1990 en 2000 groepsbegeleider in de metaalvorming. Met trots mag ze zichzelf ook Eredeken van de Arbeid noemen.

Mercedes Debels is sinds 2014 hoofddelegee bij Picanol in Ieper. Ze begeleidt ook groepen binnen de vorming en zet zich actief in om meer vrouwen aan boord te krijgen.

Mireille Govaerts begon bij ATEA in Antwerpen, waar ze 33 jaar werkte. Ze was een van de eerste vrouwelijke groepsbegeleiders binnen de metaalvorming.

Vorming was lang een mannenzaak. In de jaren '70 vonden amper vrouwen hun weg naar de vormingszalen, en nog minder stonden ze zelf voor de groep. Maar stilaan kwamen er barsten in het staalharde plafond. In dit interview (en tevens ook te beluisteren als [podcast](#)) over 50 jaar Vorming ABVV-Metaal getuigen drie sterke vrouwen over hun traject in en rond de metaalvorming. Samen blikken ze terug op de moeilijke start, de kleine en grote doorbraken, en de toekomst van vrouwen in de vakbondsvorming.

Hoe was het vroeger om als vrouw actief te zijn in de vakbondsvorming?

MIREILLE: "Het was duidelijk een mannenwereld toen we begonnen. Jeanine Pope van Siemens in Oostkamp en ik waren de allereerste vrouwelijke groepsbegeleiders. Ik herinner me nog goed dat ik mijn kinderen meenam naar Melreux, waar opvang voorzien was. Mijn kinderen vonden het fantastisch en het leek me essentieel om te tonen dat vrouwen ook hun plek hadden, al deden weinig vrouwen dat toen. Het gaf vrouwen misschien toch een extra duwtje in de rug om zich ook te engageren. **Voor mij persoonlijk was de vorming een echte openbaring. Het leren spreken en discussiëren over verbeteringen in de maatschappij en specifieke vrouwenkwesties, zoals de vraag of vrouwen banen van mannen afnamen, was enorm verrijkend.**"

SIMONNE: "Toen ik begon als militant, zaten er amper vijf of zes vrouwen in groepen van zestig tot zeventig deelnemers. Dat was toen heel gebruikelijk. Begin jaren '90 zagen we een korte opleving dankzij enkele initiatieven, maar helaas zwakte dat daarna weer af. In mijn eigen bedrijf was de verhouding aanvankelijk 80 % vrouwen en 20 % mannen, vooral door de grote hoeveelheid handarbeid in de productie van batterijen. Toen de technologie evolueerde, veranderde

die verhouding compleet. Meer mannen kregen technische functies en vrouwen vielen weg uit het productieproces. Zelfs in fabrieken zoals Philips, waar vrouwen 90 % van het personeel vormden, weerspiegelden de vormingsgroepen die verhoudingen nooit. Dat heeft me altijd verbaasd."

MERCEDES: "Bij Picanol is momenteel ongeveer 30 % van het personeel vrouw. Tijdens vormingen blijven vrouwen een minderheid, maar ze zijn altijd aanwezig en zorgen voor een duidelijke meerwaarde. **Mijn ervaring leert dat vrouwen zich zeker engageren als ze daarvoor de ruimte en ondersteuning krijgen.**"

Jullie hebben ook ervaringen met speciale vormingen voor vrouwen. Wat bracht dat teweeg?

SIMONNE: "We merkten duidelijk dat veel vrouwen op de werkvloer nauwelijks assertief waren, zeker binnen de mannelijk gedomineerde metaalsector. Daarom besloten we ooit een speciale vormingsweek rond assertiviteit te organiseren. Die week werd onverwacht emotioneel en zeer intensief. Vrouwen voelden zich veilig genoeg om erg persoonlijke verhalen te delen over onderdrukking en moeilijke gezinssituaties. Het was duidelijk dat ze behoefte hadden aan een ruimte om te praten over onderwerpen die ze

anders verborgen hielden. Toen mannen op woensdagmiddag langskwamen, merkten we onmiddellijk dat vrouwen terugvallen in hun traditionele rollen. Dat was bijzonder confronterend."

MIREILLE: "Inderdaad, die mannen kwamen duidelijk controleren."

SIMONNE: "Dat toonde voor ons nog meer aan hoe diep traditionele rollenpatronen zaten ingebakken. Hoewel we deze speciale week slechts enkele keren organiseerden, was ze van grote waarde. We moesten nadien zelf wel even bekomen van alles wat we gehoord hadden."

Hoe stimuleren jullie vrouwen vandaag om zich syndicaal te engageren?

MERCEDES: "Ik zet bewust vrouwen op mijn kandidatenlijst voor sociale verkiezingen en zorg ervoor dat ze een goede plaats krijgen als ze zich ►

“Voor mij persoonlijk was de vorming een echte openbaring.”

Mireille Govaerts

Voormalig hoofddelegee bij Mallory Batteries in Aarschot

Vrouwen die vorming volgen zijn krachtige, vastberaden vrouwen.

Mercedes Debels

Hoofddelegee bij Picanol in Ieper (sinds 2014)

engageren. Eén vrouwelijke militant gaat elke maand mee op nachtronde bij Picanol, en ze maakte dat duidelijk bespreekbaar met haar man. Die ondersteuning thuis maakte het voor haar mogelijk zich volop te engageren. We zorgen ervoor dat de vormingen en vergaderingen ruim op tijd aangekondigd worden zodat vrouwen opvang kunnen organiseren en actief kunnen deelnemen. Zo wordt het voor hen makkelijker om betrokken te blijven."

Promoten jullie ouderschapsverlof ook actief bij mannen?

MERCEDES: "Zeker wel. We zien gelukkig een duidelijke verschuiving daarin. Veel mannen nemen tegenwoordig ouderschapsverlof en verzorgen de kinderen op bijvoorbeeld woensdagmiddag of vrijdagmiddag. Dat is heel anders dan vroeger, toen vooral vrouwen dat deden en zo traditionele rollen nog versterkten."

MIREILLE: "Mijn man nam ooit ouderschapsverlof toen een van onze kinderen ziek werd. Hij was daarmee pionier op zijn werk, ondanks protest en onbegrip bij collega's. Zelf heb ik vaak vrouwen aangesproken die deeltijds wilden gaan werken, om hen bewust te maken van mogelijke financiële onzekerheid op lange termijn. Ik vond het belangrijk om hen te wijzen op het belang van arbeidsduurvermindering voor iedereen, in plaats van specifieke regelingen die vooral vrouwen kwetsbaar maakten."

Mercedes, wat heeft de vorming jou persoonlijk gebracht?

MERCEDES: "Zonder de metaalvorming zou ik nooit hoofddelegee geworden zijn. De vorming gaf me essentiële vaardigheden zoals onderhandelen, spreken voor groepen, en kennis over cao's en sociale wetgeving."

Dankzij die stevige basis durfde ik de stap zetten en kon ik de fakkel overnemen van mijn voorganger."

Waarom is vrouwelijke aanwezigheid binnen vakbondsorganen zo belangrijk?

SIMONNE: "Vrouwen brengen een andere invalshoek en zorgen voor een noodzakelijke diversiteit in besluitvorming. Bijvoorbeeld bij discussies over nieuwe arbeidskledij wilden de mannen automatisch dezelfde groene overall voor iedereen. Dankzij mijn interventie kregen vrouwen uiteindelijk een tweedelig pak, veel praktischer en beter afgestemd op hun behoeften. Dit voorbeeld toont hoe cruciaal het is dat vrouwen participeren en hun stem laten horen.

MERCEDES: "Inderdaad, vrouwen die vorming volgen zijn krachtige, vastberaden vrouwen. Ze weten wat ze willen en nemen bewust ruimte in om zich te engageren. Daarom stimuleer ik al mijn militanten, en vooral vrouwen, om vorming te volgen. Zo versterken ze niet alleen zichzelf, maar ook de positie van vrouwen binnen de vakbond en het bedrijf."

Beluister onze podcastreeks 50 jaar Vorming ABVV-Metaal

Dit interview maakt deel uit van een reeks van vier, met verhalen van pioniers, begeleiders, militanten en vernieuwers.

Scan de code en ontdek de hele reeks via Spotify:

Op zoek naar weerbare vrede in turbulente tijden

orlog in Europa, stijgende defensie-uitgaven en geopolitieke onzekerheid: het zijn uitdagende tijden. Met het aantreden van VS president Donald Trump zien we voor onze ogen een nieuwe wereldorde ontstaan. Wat moet de Europese Unie doen? Hoe zorgen we voor meer veerkracht en

weerbaarheid? Op welke manier maken we werk van 'weerbare vrede'? ABVV Metaal sprak erover met Nils Duquet, directeur van het Vlaams Vredesinstituut.

Hoe kijk jij naar de huidige geopolitieke ontwikkelingen in Oekraïne en naar het beleid van president Trump? Wat betekent dit voor Europa?

NILS DUQUET: "Het conflict in Oekraïne is niet uit het niets ontstaan. Er is een lange voorgeschiedenis, met als kantelpunten de annexatie van de Krim in 2014 en de grootschalige Russische invasie drie jaar geleden. Die invasie was een duidelijke schending van het internationaal recht. Dat recht vormt de basis voor vreedzaam internationaal samenleven en stelt expliciet dat je geen andere landen binnenvalt. **Oekraïne is aangevallen en heeft dus het recht om zich te verdedigen.**

Drie jaar lang heeft het Westen geprobeerd om Oekraïne in een sterke onderhandelingspositie te brengen, beseffend dat een militaire overwinning moeilijk zou zijn. Maar de Trump-administratie heeft die onderhandelingspositie compleet onderuit gehaald. Oekraïne bevindt zich nu in een uiterst moeilijke situatie, terwijl Rusland profiteert.

Europa stelt ondertussen vast dat het nauwelijks nog een rol van betekenis speelt. **Het besef is doorgedrongen dat we veel te afhankelijk zijn van de VS.** Dat gaat niet alleen over defensie, maar ook over industrie en energie.

Europa moet snel zelfredzamer worden. Er wordt voortdurend gesproken over strategische autonomie en er worden miljarden vrijgemaakt om de Europese defensie te versterken."

De Europese Unie wil inderdaad 800 miljard investeren in defensie. Hoe kijk jij naar die massale defensiebudgetten, terwijl er ook zeer veel andere maatschappelijke noden zijn?

NILS: "Vaak wordt een vals onderscheid gemaakt: mensen die voor vrede zijn, zouden per definitie tegen defensie zijn, en wie voor defensie pleit, zou tegen vrede zijn. Dat is een simplistische tegenstelling waar ik niet in geloof. Defensie, in die zin van het woord: namelijk verdediging, kan juist een onderdeel zijn van een samenleving die naar vrede streeft. Investeren in defensie zijn dus nodig, maar ze vormen slechts één aspect van een weerbare samenleving. We moeten veel meer doen alleen maar investeren in defensie.

We mogen ons trouwens niet blindstaren op bedragen. De echte vraag moet zijn: welke defensie hebben we nodig? En daar wringt het vandaag. Er wordt beslist om miljarden extra te investeren, maar pas daarna wordt gekeken hoe dat geld precies wordt besteed. Dat is

de omgekeerde logica. Eerst moeten we een grondige dreigingsanalyse maken en pas daarna bepalen waar militaire versterking echt nodig is.

Er is ook te weinig samenwerking tussen de lidstaten. Vaak ontwikkelen en kopen de Europese landen hun eigen wapensystemen, zonder coördinatie. Het contrast met de Verenigde Staten is enorm. De VS gebruiken een dertigtal verschillende wapensystemen, terwijl Europa 180 verschillende systemen kent. Dat is een enorme verspilling van middelen. De kernvraag is dus niet hoeveel geld we investeren, maar op welke manier we slim investeren in wat we echt nodig hebben."

Je zegt dat defensie maar één aspect is van een weerbare samenleving. Wat zijn de andere aspecten?

NILS: "In het kader van strategische autonomie en weerbaarheid wordt vaak gesproken over de triple D-aanpak: Defence, Diplomacy en Development. De focus ligt vandaag vooral op defensie, dat zien we ook in het federale regeerakkoord. Er wordt meer geld uitgetrokken voor militaire uitgaven. Maar diplomatie? Daar gaat zeker niet méér geld naartoe, eerder minder. ►

We moeten veel meer doen dan alleen maar investeren in defensie."

Nils Duquet

Directeur van het Vlaams Vredesinstituut

En ook ontwikkelingssamenwerking (development) krijgt minder middelen. Het evenwicht is dus zoek."

Investeren in diplomatie is vaak efficiënter dan later enorme bedragen te moeten uitgeven om een conflict militair uit te vechten. Hetzelfde geldt voor ontwikkelingssamenwerking: het helpt niet alleen de landen en regio's ter plekke, maar biedt ook voordelen voor ons. Als we daar niet aanwezig zijn, vullen andere landen – zoals China en Rusland – dat machtsvacuüm op en gebruiken ze ontwikkelingssamenwerking als instrument voor hun buitenlands beleid. Europa verliest dan niet alleen invloed, maar ook kansen op samenwerking.

We hebben dus nood aan een bredere visie. Ik wil daar zelfs nog een vierde D aan toevoegen: Democratie.

Democratie is de basis van een weerbare samenleving. Strategische autonomie heeft vier poten, net als een tafel: Defensie – om veiligheid te garanderen. Diplomatie – om conflicten te voorkomen. Development – om stabiliteit te ondersteunen. Democratie – om de samenleving van binnenuit te versterken."

Dat zijn de ingrediënten om te komen tot wat jullie op het Vredesinstituut omschrijven als 'weerbare vrede'.

NILS: "Klopt. Wil je echt aan vrede werken? Dan moet je dat niet alleen op internationaal niveau doen, maar ook nationaal en in je eigen wijk. Weerbare vrede gaat niet zozeer over het individu, maar over de samenleving als geheel. We moeten op alle niveaus – lokaal, nationaal en internationaal – werken aan het versterken van onze democratie en samenleving. De dreiging van Rusland is vandaag niet puur militair. Natuurlijk is er de invasie in

"De dubbele standaard die Europa soms hanteert, ondermijnen onze geloofwaardigheid, ook op diplomatiek vlak."

Nils Duquet

Directeur van het Vlaams Vredesinstituut

Oekraïne en zijn er provocaties aan de grenzen, maar het gaat verder dan dat. Denk aan sabotage van kritieke infrastructuur, desinformatie, politieke inmenging of subtiele beïnvloeding van onze democratische besluitvorming. We moeten ons hiertegen wapenen. Het probleem is dat we vooral op defensie focussen, terwijl de andere pijlers te weinig middelen en aandacht krijgen. Je kunt geen stabiele samenleving bouwen op één poot. Je moet ze alle vier versterken."

Wordt het debat in de media en in de publieke opinie vandaag te eng gevoerd?

NILS: "Ik denk dat diplomatie en ontwikkelingssamenwerking te weinig aandacht krijgen in het maatschappelijk debat. Ergens is dat begrijpelijk –

oorlog zorgt voor spectaculaire beelden en heftige discussies, en dat verkoopt nu eenmaal beter. Mensen zijn ook bezorgd. Wij krijgen vaak vragen zoals: komt er een derde wereldoorlog? Gaan er kernwapens gebruikt worden? Moeten mijn zonen en dochters naar het leger? Die angst leeft enorm. In zo'n klimaat lijkt een sterke defensie een aantrekkelijk en geruststellend antwoord. Maar het is geen mirakeloplossing. Het moeilijke aan diplomatie en ontwikkelingssamenwerking is dat hun impact minder zichtbaar is. Goede diplomatie zorgt ervoor dat conflicten niet escaleren, maar dat merk je vaak niet. Ontwikkelingssamenwerking helpt regio's stabiel te houden, maar dat valt pas op als het misgaat. Dat maakt het lastiger om deze thema's in het publieke debat overeind te houden."

Is wat in Oekraïne gebeurt ook een falen van de Europese diplomatie?

NILS: "Ja, als Europa hebben we hier toch gefaald. Het feit dat Trump ons zo makkelijk aan de kant schuift, toont aan dat we diplomatiek te weinig gewicht in de schaal leggen. Dat komt door verschillende factoren, maar een van de belangrijkste is dat we niet altijd met één stem spreken over conflicten. Over Oekraïne was er een duidelijke eensgezindheid, maar bij andere dossiers, zoals Israël, is dat totaal anders. Die **verdeeldheid verzwakt het diplomatieke proces en maakt Europa minder invloedrijk op het wereldtoneel**. Voor mij is internationaal recht de basis. Dat is ook waarom we Oekraïne steunen. Maar als we geloofwaardig willen blijven, moeten we dat recht consequent toepassen in alle conflicten.

De dubbele standaard die Europa soms hanteert, ondermijnen onze geloofwaardigheid, ook op diplomatiek vlak. We hadden veel meer kunnen inzetten op diplomatieke druk tegen Rusland, niet alleen door onze eigen acties, maar door samen te werken met andere landen wereldwijd. Maar het probleem is dat het moeilijk is om anderen te overtuigen mee te doen als ze ons verwijten dat we met twee maten meten. Als Europa consequent zou zijn in zijn standpunten, zou onze diplomatieke positie veel sterker zijn. Zou dat Poetin hebben tegengehouden om Oekraïne binnen te vallen? Waarschijnlijk niet. Maar het had de situatie voor Rusland zeker moeilijker gemaakt."

Kan Europa op relatief korte termijn militair sterker en minder afhankelijk worden van de VS?

NILS: "Dat is in elk geval de bedoeling. De huidige situatie heeft Europese leiders wakker geschud: er is meer samenwerking nodig op defensievlak.

Maar het aankondigen van plannen is één ding, ze daadwerkelijk uitvoeren is iets anders. Een deel van die 800 miljard – zo'n 650 miljard – zijn nationale defensie-uitgaven van de lidstaten zelf. Als landen beslissen om hun defensiebudget op te trekken, moeten we ons de vraag stellen: waaraan wordt dat geld precies besteed? Als al dat extra budget wordt gebruikt om nieuwe militaire producten te kopen in de VS, versterken we niet noodzakelijk onze eigen strategische autonomie. Ik begrijp dat landen nu vaak kiezen voor Amerikaanse wapensystemen, omdat die onmiddellijk beschikbaar zijn. Maar op langere termijn moet Europa nadenken over hoe het meer zelfvoorzienend kan worden inzake defensie."

Laten we even dieper ingaan op de vierde poot van 'weerbare vrede': democratie. Een sterk middenveld is cruciaal voor een bloeiende democratie. Nochtans staat dat middenveld steeds vaker onder druk en rukt het individualisme op. Hoe kunnen we dat doorbreken?

NILS: "Dat is een goede vraag. Veel middenveldorganisaties worstelen daar vandaag mee. Individualisering zet zich steeds verder door, en veel mensen vragen zich af: Wat heeft het voor zin? Waarom zou ik me engageren? Je ziet vaak dat het steeds dezelfde zijn die initiatieven trekken, terwijl het steeds moeilijker wordt om nieuwe mensen te vinden.

Het is cruciaal om jongeren actief te betrekken. Ze moeten stap voor stap meegenomen worden in engagement, of dat nu via de scouts, voedselhulp, voetbalclub of een vakbond is. **Hoe sterker het verenigingsleven en het middenveld, hoe steviger de democratie.** Het moet aantrekkelijk en toegankelijk blijven, zodat mensen zien dat hun inzet écht een verschil maakt.

Daarnaast is het belangrijk om open te blijven staan voor verschillende meningen. Afwijkende perspectieven dragen bij aan een sterker maatschappelijk debat. Dat is de zuurstof van onze democratie. Vandaag wordt polarisering vaak als iets negatiefs gezien, zeker in de politiek, waar de ene partij de andere verwijt dat ze 'polariseert'. Maar op zichzelf is polarisering geen slechte zaak. Het betekent simpelweg dat er tegenovergestelde visies zijn over een bepaald thema. Verschillende meningen maken een samenleving sterker, zolang het debat op een respectvolle manier wordt gevoerd. Dat soort vaardigheden moeten we leren, zowel op school als in het verenigingsleven. Het is essentieel om te investeren in die plekken, omdat je daar letterlijk leert samenleven en omgaan met andere perspectieven."

OVER HET VLAAMS VREDESINSTITUUT

Het Vlaams Vredesinstituut werd in 2004 opgericht door het Vlaams Parlement en is sinds 2006 operationeel. Het instituut doet beleidsgericht onderzoek naar vrede en geweldpreventie en adviseert beleidsmakers hierover. Daarnaast informeren ze het publiek en ondersteunen ze de samenleving via documentatie en kennisdeling. Hun onderzoek focust op drie domeinen: wapens en defensie, conflicten binnen onze samenleving en Vlaams buitenlands beleid.

<https://vlaamsvredesinstituut.eu/>

**vlaams
vredesinstituut**

Colofon

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

ABVV-Metaal, Rohnny Champagne,
Jacob Jordaensstraat 17, 1000 Brussel

REDACTIE

Dania Paternini, Wim Careel,
Mariëlle Degeeter en David Scheveneels

CONCEPT & LAY-OUT

OVAL

FOTOGRAFIE

Andreas Gijbels, Dania Paternini,
Shannety Lequenne en Mariëlle Degeeter

Een publicatie van ABVV-Metaal
Mei | 2025 ©

abvvmetaal.be

